

KNIHA, KTEROU BYSTE MĀŠLI ĀĀĀ•ST

ĀšterĀ½, 14 bĀ™ezen 2017

ĀĀlovĀk nemĀĀ¾e znĀt všechno. Ani všechny. Tedy myslím slavné rodĀky, kteĀ™í se tak Āi nĀjak zaslouĀ proslavili. Ale pĀ™edstava, Ā¾e u nĀs je to jen samý nedouk, nevzdĀlanec, buran a podobnĀ, jak to do nĀs hustĀ uĀ¾ od dob Henleina, pĀ™es Stalinovy soudruhy aĀ¾ po Ā™iĀoleznĀ „eurohujery“, je nesmysl.

Mnozí ĀtenĀ™i mne vyzývali, abych napsal o našich krajanech, kteĀ™í nĀco velkého dokĀzali. MomentĀlnĀ pracuji na jiných vĀcech, ale jen bych hodil pro zvĀdavce, hledající na internetu, pár zajímavých jmen. TĀ™eba takový Juscelino Kubitschek de Oliveira, brazilský prezident od 1956 do roku 1961. PĀ™ijmenĀ Kubitschek získal od své matky, jejíĀ¾ dĀdeĀek Nepomuk Kubitschek se narodil v jiĀních ĀĀech. Nechal postavit nové hlavní mĀsto Brasílii a hlavnĀ za jeho vlády byla dokonĀena v Brazílii hlavní silniĀní síĀ. Obávám se, Ā¾e kdyby Āil dnes v ĀĀesku, nepostavilo- neopravilo by se ĀĀdnĀ mĀsto a nevybudovaly by se poĀĀdnĀ poĀĀdnĀ dĀlnice. Nebo co tĀ™eba architekt a stavitel Jan Letzel, který v HirošimĀ postavil modernĀ „PrĀmyslový palác“, který pĀ™eĀil jako jediná budova v centru mĀsta vĀ atomové bomby.

A z dnešnĀ doby napĀ™íklad architektka Eva Le Peutrec, která postavila milionové mĀsto v ĀĀi. Architektura musí být v prvĀ ĀmadĀ o pokoĀ™e. V ĀĀnĀ navrhla celkem 24 mrakodrapĀ, první z nich naprojektovala, kdyĀ 29 let. Od tĀ doby stojí za návrhy nejenom vškových budov, ale i hotelových komplexĀ, multifunkĀních center a kancelĀ™ských budov. Doslova na zelenĀ louce navrhla mĀsto, které má milion obyvatel. ĀeĀ je o rodaĀce z HoĀ™ic, kterĀ v Āínské Šanghaji pracuje šest let. NynĀ navrhuje i v NovĀ Kaledonii, kde Āije se svĀm manĀ¾em.

Yuhan Planning - Foto: Unitown Design INC
vybudoval luxusní hotel na MaledivĀch:

KdyĀ¾ uĀ¾ jsme u architektury, co takhle architekt Petr KolĀ™, který na

TakĀ egyptologie je plnĀ velikých jmen od BedĀ™icha HroznĀho (1879 – 1952), který sice nerozluštil klĀnovĀ pĀsmo, jak se tvrdĀ, ale v roce 1917 publikoval první gramatiku chetitštiny se struĀnĀm slovníkem. HroznĀ tedy nebyl „luštitelem chetitského pĀsma“, ale tĀm, kdo tento jazyk v klĀnopisných textech rozpoznal a rozklĀoval. ZpĀsob luštĀnĀ byl na tehdeší dobu fenomenĀlnĀ a inovativnĀ – v „luštĀnĀ“ neznámĀho jazyka postupoval podle podobností v gramatice, a podle gramatických tvarĀ pak rozlouskl celou strukturu chetitšjazyka.

Ani byznys, pĀ™estoĀ¾e technika a obchod z malĀho státu jdou dĀlat zatracenĀ tĀĀ¾ko (o tom nĀ existují zde pĀni BaĀovĀ, hlavnĀ pomlouvanĀ a zatracovanĀ Jan Antonín BaĀa. V roce 1939 odešel do exilu a usadil se v Brazílii. Podle vzoru vĀstavby modernĀho Zlína nechal v Brazílii postavit mĀsta Batatuba, Indiana SP, Mariapolis, Bataguassu a BatayporĀ. V roce 1957 byl dokonce navrĀen na Nobelovu cenu za mír, nominaci však pokornĀ odmĀtl ve prospĀch kandidĀta z Brazílie. JednĀm z nejvĀtších dĀl Jana Antonína Bati je most pĀ™es Ā™eku ParanĀ, spojuje brazilské stĀty Mato Grosso a SĀo Paulo.

Mohl bych pokračovat dĀle. Ale víte co? ZaĀnĀte si Āist sami. Narazil jsem na knĀ¾ku „VĀdci, vynĀlezci a podnikatelĀ v Āeských zemĀch“ a v nĀ jsem našel vybraných pĀt osob. O Janu Markovi MarkĀ, vĀdci, kteĀ 17. stoletĀ, jsme se ve škole ani neuĀili a jak jsem koukal, dĀti se o nĀm neuĀi ani dnes. Ā¾e by to bylo tĀm, Ā¾e byl oficielnĀ „doba temna“, a tak tady úĀ™ednĀ – školsky - nesmĀl být nĀkdo vzdĀlanĀ a moudrĀ a to se podívĀte, aĀ¾ najdete v knĀ¾ce vĀci, které jsme se o lapaĀi blesĀ Václavu Prokopu Divišovi ve škole ani my neuĀili. A to pĀ™itím byl a je Diviš v uĀebnicĀch uĀ¾ dĀvno jaksi kĀdrovĀ „provĀĀ™enĀ“, i k byl katolickĀ knĀz. To se ovšem takĀák tiše zamĀovalo. Je tam plno informací o bratracĀch VeverkovĀ o nichĀ¾ jsme se uĀili ve škole, ale oni toho umĀli a udĀlali daleko více, o Janu Pernerovi, muĀ¾i budoucímu v Rakousku-Uhersku Āeleznice. NĀkoho takového bychom dnes potĀ™ebovali a taky alespoĀ podobnĀ inteligentnĀ vládu „Ā™iše“, i kdyĀ¾ ani on to nemĀl lehkĀ. A je tam mĀj oblĀbenec Josef Ressel, jak jej znĀme ze školy, vynĀlezce lodního šroubu, coĀ¾ je ovšem informace typicky uĀebnicovĀ struĀnĀ a díky tomu aĀ¾ tĀmĀ™ blbĀ. ProĀ? No protoĀ¾e Josef Ressel má na kontĀ tyto vynĀlezy: 1821 – pneumatickĀ listovnĀ pošta

1823 – novĀ typ buzoly neovlivitelnĀ magnetickĀm polem
1824 - mechanismus divadelního jevištĀ
1826 - lisovací vĀlcovĀ stroj k vĀrobĀ kovového zboĀ¾í + lodnĀ mechanismus k jĀzdĀ proti proudu silou proudu Āi parního stroje
1827 - lodnĀ (takĀ nĀkdy uvádĀn jako nekoneĀnĀ) šroub pro pohon lodĀ + šroubovĀ lis na vĀno, olej apod. + parnĀ mlýn s dutĀmi kovovĀmi vĀlci na mletĀ obilĀ + mechanismus vyuĀívající vodnĀ sílu (i na velké vzdĀlenosti), která potĀ napĀjí další stroje
1828 - pĀ™ístroj k vyluhování barviv a tĀ™islovin z rostlinných lĀtek a k pĀ™emĀnĀ tĀchto barviv a tĀ™islovin na lĀtky tuhé
hydraulickĀ parnĀ stroj s pouĀítĀm vody, rtuti a parního stroje
1829 - kuliĀkovĀ loĀ¾isko (bez tĀ™enĀ a mazĀnĀ) + ĀepovĀ loĀ¾isko pro hĀ™idele strojĀ™

1830 - solivar (pro získávání kuchyĀské soli)
1832 – silniĀní lokomotiva (= parnĀ vĀz)
1837 - regenerĀnĀ parnĀ stroj + hospodĀrnĀ soustava parních strojĀ™
1840 - umĀlé ohĀbĀnĀ dĀ™eva
1842 - návrh atmosférickĀ vĀleĀkovĀ drĀhy + novĀ typ lisu na vĀno
1843 - novĀ typ pluhu (bez tĀ™enĀ) + vĀtrnĀ mlýn se svislou hĀ™idelĀ a vĀtrnĀm kolem + epicykloidnĀ mlecĀ mlýn (tedy vyuĀívĀ kruhového pohybu), díky nĀmuĀ¾ bylo moĀ¾né mouku dlouhodobĀ uchovávat

1828 - pĀ™ístroj k vyluhování barviv a tĀ™islovin z rostlinných lĀtek a k pĀ™emĀnĀ tĀchto barviv a tĀ™islovin na lĀtky tuhé hydraulickĀ parnĀ stroj s pouĀítĀm vody, rtuti a parního stroje

1829 - kuliĀkovĀ loĀ¾isko (bez tĀ™enĀ a mazĀnĀ) + ĀepovĀ loĀ¾isko pro hĀ™idele strojĀ™

1830 - solivar (pro získávání kuchyĀské soli)

1832 – silniĀní lokomotiva (= parnĀ vĀz)

1837 - regenerĀnĀ parnĀ stroj + hospodĀrnĀ soustava parních strojĀ™

1840 - umĀlé ohĀbĀnĀ dĀ™eva

1842 - návrh atmosférickĀ vĀleĀkovĀ drĀhy + novĀ typ lisu na vĀno

1843 - novĀ typ pluhu (bez tĀ™enĀ) + vĀtrnĀ mlýn se svislou hĀ™idelĀ a vĀtrnĀm kolem + epicykloidnĀ mlecĀ mlýn (tedy vyuĀívĀ kruhového pohybu), díky nĀmuĀ¾ bylo moĀ¾né mouku dlouhodobĀ uchovávat

- 1845 - pÅ™enosný optický polní telegraf (pro armádu)
- 1847 - perkusní granát
- 1850 - pneumatický stroj k dopravě vytěženého materiálu i osob z dolů
- 1851- mechanismus k pohonu paníh strojů lodí + nový typ dělové lafety
- 1854 - nový typ dvoukolového kabrioletu + prostředek k dlouhodobému konzervování dřeva (pro stavbu lodí) + lodní šroub otočný kolem svislé osy a plovák jako kormidlo
- 1856 - pÅ™ístroj u určení kvality dřeva (= graduátor) + lodní dělová lafeta ke zmírnění zpětného nárazu. K Resselovým nedatovaným vynálezům, které jsou mu také připisovány, patří: - atmosférický systém vedení síly
- pÅ™enosný mandl na prádlo
 - chemické palivo pro parní stroj
 - nový způsob výroby mýdla
- Takže te u si se mnou a Suchým a litrem můžete jen zapívat: „kukáté, to kukáté...“, co ten Ressel vymyslel.
- Knihu vydalo nakl. „Jonathan Livingston“ v roce 2016, další by snad měly následovat. Ti vyjmenovaní totiž rozhodně nebyli jediní. VÁCLAV VLK ST.